

Nr 33.

Ankom till riksdagens kansli den 30 maj 1916 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om spirituosaaccis m. m., dels ock i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

Närvarande: herrar K. G. Karlsson, frih. C. J. Beck-Friis, Ollas A. Ericsson, Oskar Eklund, Bäckström, K. A. Nilson, frih. Fleming, frih. Palmstierna, Jespersen, Sandler, Jeansson i Kalmar, Rune, Källman, Danström, C. Th. Magnusson, von Hofsten, Nilsson i Kristianstad, Jönsson i Boa och Bergman.

Genom proposition, nr 238, av den 5 maj 1916, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet för samma dag föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

- 1) förordning om spirituosaaccis,
- 2) förordning om tillägg till 14 § 2 mom. och 16 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin.

Förslag

till

förordning om spirituosaaccis.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

1. Vid försäljning av sådan spirituosa, som i mom. 2 avses, skall i den ordning, här nedan sägs, upptagas en särskild avgift, benämnd *spirituosaaccis*.

Bihang till riksdagens protokoll 1916. 7 saml. 31 häft. (Nr 33—34.) 1

2. Spirituosaaccis utgår för brännvin och annat, som jämlikt gällande förordning angående försäljning av brännvin är att såsom brännvin anse, med undantag dock av sprit och renat egentligt brännvin, som ej är tillsatt med smakförändrande ämnen.

3. I denna förordning förstås med *brännvinsförsäljningsbolag* sådant bolag, som omförmäles i 12 eller 14 § i förordningen angående försäljning av brännvin, samt *spirituosahandlare* innehavare av sådan utminuteringsrättighet, som jämlikt 17 § 2 mom. i sistnämnda förordning av brännvinsförsäljningsbolag överlåtits.

2 §.

Spirituosaaccis upptages vid all försäljning av accispliktig dryck, där brännvinsförsäljningsbolag eller spirituosahandlare är säljare och annan än sådant bolag eller sådan handlande är köpare.

Sådan accis utgöres dock icke för accispliktig dryck, vilken utföres ur riket med iakttagande av de kontrollföreskrifter, som Kungl. Maj:t fastställer.

3 §.

1. Spirituosaaccis utgår med

- 30 öre för liter vid försäljning av punsch,
- 30 öre för liter vid försäljning, annorledes än till förtäring på stället, av arrak eller rom i mindre myckenhet än tvåhundrafemtio liter, där försäljningen sker till annan än den, som innehar rättighet till detaljhandel med brännvin,

c) 60 öre för liter vid annan försäljning av arrak eller rom, än under b) sägs, samt

d) 60 öre för liter vid försäljning av andra accispliktiga drycker än punsch, arrak och rom.

2. Vid försäljning av del av liter utgår spirituoaccis med belopp, som svarar mot den försålda myckenheten.

4 §.

1. För spirituoaccis ansvarar säljaren av den accispliktiga drycken.

2. Spirituosahandlare åligger att till vederbörande brännvinsförsäljningsbolag avlämna av bolagets styrelse godkänd säkerhet för spirituoaccisens behöriga inbetalning.

5 §.

Spirituosahandlare åligger att senast den femtonde dagen i varje månad *dels* å blankett enligt formulär, som av kontrollstyrelsen fastställs, till det brännvinsförsäljningsbolag, som till honom överlåtit utminuteringsrättigheten, avlämna på heder och samvete avgiven uppgift om den myckenhet accispiktiga drycker, som han under nästföregående månad försålt, *dels ock* till bolaget inbetala spirituosaaccisen för samma drycker.

6 §.

1. Brännvinsförsäljningsbolag skall senast den tionde dagen i varje månad å statsverkets giroräkning i riksbanken insätta spirituosaaccis för den myckenhet accispiktiga drycker, som bolaget under nästföregående månad försålt.

Där bolag överlåtit utminuteringsrättighet, skall bolaget senast den adertonde dagen i varje månad å sagda giroräkning insätta spirituosaaccis, som spirituosahandlare jämlikt 5 § inbetalt.

2. Brännvinsförsäljningsbolag åligger att senast den tjugonde dagen i varje månad till kontrollstyrelsen avlämna *dels*, å blankett enligt formulär, som av kontrollstyrelsen fastställs, av bolagets styrelse på heder och samvete bestyrkt uppgift om den myckenhet accispiktiga drycker, som bolaget under nästföregående månad försålt, *dels ock* bevis, att spirituosaaccis för samma drycker blivit vederbörligen insatt å statsverkets giroräkning i riksbanken.

Har bolag överlåtit utminuteringsrättighet, skall bolaget, likaledes senast den tjugonde dagen i varje månad, till kontrollstyrelsen avlämna vederbörande spirituosahandlars i 5 § omnämnda uppgift ävensom bevis, att av spirituosahandlare inbetald accis blivit å statsverkets giroräkning insatt.

7 §.

Kontrollstyrelsen skall före utgången av varje månad till statskontoret avlämna uppgift å den under nästföregående månad influtna spirituosaaccisen.

8 §.

1. Den som, mot bättre vetande, i uppgift, varom i 5 eller 6 § förmåles, upptager mindre myckenhet än som försålt, böte från och med

1,000 till och med 5,000 kronor och vare detaljhandelsrätten förlustig. Den skyldige vare tillika pliktig att erlægga den i 3 § stadgade avgift för den myckenhet, som icke blivit redovisad.

2. Underlåter någon att inom föreskriven tid avlämna sådan uppgift, som i 5 eller 6 § sägs, böte tio kronor för varje dag, uppgiften utebliver. Har spirituosaaccis icke inbetalats eller å bankräkning insatts inom tid, som i 5 eller 6 § bestämmes, äger kontrollstyrelsen genom lämpliga viten tillhålla den försumlige att uppfylla sin skyldighet. Där sådan inbetalning eller insättning ej skett före utgången av månaden näst efter den, under vilken de drycker, för vilka accisen utgått, blivit försålda, må accisen genast utmätas; har uppgift ej blivit, på sätt i 5 eller 6 § stadgas, till vederbörande avlämnad, må accis utmätas till ett belopp, motsvarande hela den myckenhet, som blivit försåld under de två sista månader, för vilka uppgifter föreligga.

3. Av böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfalle hälften åklagaren och hälften kronan. Finnes särskild angivare, tage han hälften av åklagarens andel; är kontrollstyrelsen angivare, tillfalle angivarandelen kronan.

4. Vid bristande tillgång förvandlas böterna enligt allmän strafflag.

Denna förordning träder i kraft å dag, som av Konungen bestämmes, och gäller tillsvidare, dock ej länge än till utgången av år 1917, såframt icke annorlunda varder i grundlagsenlig ordning bestämt.

Förslag

till

förordning om tillägg till 14 § 2 mom. och 16 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin.

Häri genom förordnas, att till 14 § 2 mom. av förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin skall fogas ett nytt stycke av följande lydelse och att 16 § av samma förordning skall erhålla ett nytt, sjätte, moment av den lydelse nedan anges:

14 §.

2. Därest — — — — förkasta.

Innehavare av rättighet, varom i detta mom. förmäles, vare skyldig att hos i 12 eller 14 § omförmält bolag, som bestämmes av Kungl. Maj:ts befallningshavande, inköpa allt för rörelsen erforderligt egentligt brännvin.

16 §.

6. Innehavare av rättighet, varom i denna § förmäles, vare skyldig att hos i 12 eller 14 § omförmält bolag, som bestämmes av Kungl. Maj:ts befallningshavande, inköpa allt för rörelsen erforderligt egentligt brännvin.

Denna förordning träder i kraft å dag, som av Konungen bestämmes.

Beträffande vad föredragande departementschefen enligt ovan omförmälda statsrådsprotokoll anført vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t, får utskottet hänvisa till propositionen.

Till utskottet hava jämväl överlämnats tre i anledning av propositionen väckta motioner.

I motion I:129, av herr *K. G. Karlsson*, hemställes, »att riksdagen måtte, i anledning av Kungl. Maj:ts omförmälda proposition, nr 238, för sin del besluta, att 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel skall erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Av statsverkets inkomster av brännvinstillverkningsskatt, maltskatt, punschskatt, *spirituosaaccis* och brännvinsförsäljningsmedel skall, efter restitution för denaturerat brännvin och för malt, som vid skattepliktigt bryggeri omedelbart använts för tillverkning av svagdricka, till en särskild

fond avsätts vad som för varje år överskjuter ett belopp av 41,900,000 kronor.

Skulle för tre — — — — ytterligare nedgått.»

I motion II:319, av herr *Pålsson m. fl.*, har, såvitt nu är i fråga, yrkats, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 238 med förslag till förordning om spirituosaaccis m. m.

I motion II:331, av herr *Waldén*, föreslås, i vad detta ärende angår, att riksdagen måtte, under förutsättning av bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 238, besluta, att av beskattningsåtgärden föranledd inkomst tillföres den genom 1913 års förordning tillkomna fonden av rusdrycksmedel.

Rörande motiveringen för de motionsvis framförda förslagen får utskottet hänvisa till de särskilda motionerna.

Utskottet.

Det av Kungl. Maj:t genom förevarande proposition framlagda förslaget till förordning om spirituosaaccis innebär en ny form för beskattning av brännvinsförbrukningen. Den nya beskattningen är avsedd att träffa samtliga slag av brännvin utom renat egentligt brännvin och sprit. Spirituosaaccis skulle således komma att utgå vid försäljning av de finare brännvinssorterna såsom konjak, whisky, likörer, glögg, punsch, arrak och rom, akvavit, kumminbrännvin, genever m. fl. Enär dessa drycker huvudsakligen torde förbrukas inom de mera burgna samhällsklasserna och prisen å hithörande drycker i allmänhet äro betydligt högre än å det renade brännvinet, har den föreslagna beskattningen i viss mån karaktären av en lyxbeskattning. Såsom föredragande departementschefen i det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet erinrat, har 1902 års riksdag i skrivelse den 2 maj samma år uttalat sig för en särskild beskattning å dessa slags drycker. Ifrågasvarande riksdagsskrivelse föranledde visserligen endast införande av en särskild beskattning å punsch, den nuvarande stämpelavgiften å denna dryck, men samma skäl, som föranledde påläggande av sistnämnda avgift, föreligga enligt utskottets mening jämväl i fråga om en särskild beskattning av andra finare slag av brännvin. Ur nu anförda synpunkter anser utskottet den föreslagna spirituosaaccisen innebära en lämplig beskattningsåtgärd.

Såsom i de i ärendet väckta motionerna erinrats, beslöt emellertid 1913 års riksdag på förslag av Kungl. Maj:t att begränsa statsverkets beroende av de medel, som inflöto på grund av skatter och avgifter, vilka pålagts tillverkningen och försäljningen av alkoholhaltiga drycker. Genom den av nyssnämnda riksdag antagna förordningen om statsverkets fond av rusdrycksmedel bestämdes, att av statsverkets inkomster av brännvinstillverkningskatt, maltskatt, punschskatt och brännvinsförsäljningsmedel skulle, efter restitution för denaturerat brännvin och för malt, som vid skattepliktigt bryggeri omedelbart använts för tillverkning av svagdricka, till en särskild fond avsättas vad som för varje år översköte ett belopp av 41,900,000 kronor. Vidare bestämdes, att om för tre på varandra följande år medeltalet av ovannämnda inkomster understeg 41,900,000 kronor, skulle därefter vad som översköte detta medeltalsbelopp avsättas till fonden. På enahanda sätt skulle förfaras, om därefter vid årligen verkställd uträkning befundes, att medeltalet av ovannämnda inkomster under närmast föregående tre år ytterligare nedgått. Fonden, som benämnes statsverkets fond av rusdrycksmedel, är avsedd att i främsta rummet användas till reglering av sådana ekonomiska förhållanden, som äro en följd av mera ingripande åtgärder till rusdryckshanteringens begränsande och avveckling. Där särskilda omständigheter därtill föranleda, må emellertid, enligt uttryckligt stadgande, fondens medel även användas för andra sociala ändamål.

Såsom framgår av här ovan lämnade redogörelse för 1913 års riksdags beslut i fråga om begränsandet av statsverkets beroende av de s. k. rusdrycksmedlen, kan den föreslagna spirituosaaccisen icke anses vara av beskaffenhet att utan vidare tillhöra de medel, vilkas överskott skulle tillföras statsverkets fond av rusdrycksmedel.

Gent emot spirituosaaccisens undantagande från förordningen om statsverkets fond av rusdrycksmedel hava i samtliga i ämnet väckta motioner framställts erinringar. Sålunda har herr Pålsson m. fl. i motionen II: 319 med hänsyn till dels att spirituosaaccisen icke föreslagits skola ingå bland de s. k. rusdrycksmedlen, dels att accisen skulle öka statsverkets beroende av rusdryckshantering, yrkat att riksdagen måtte avslå den förevarande propositionen. Herr K. G. Karlsson åter har i motionen I: 129 föreslagit, att spirituosaaccisen skulle hänföras till de rusdrycksmedel, vilkas överskott skall tillgodoföras rusdrycksmedelsfonden och i dylikt syfte lämnat förslag om ändrad lydelse av 1 § i förordningen angående statsverkets fond av rusdrycksmedel. Slutligen har herr Waldén föreslagit dels i motionen II: 331, att spirituosaaccisen skall till hela sitt belopp inflyta till rusdrycksmedelsfonden och dels i

annan motion, II: 332, att ett motsvarande anslag ur fonden måtte beslutas att utgå till av kristiden föranledda sociala ändamål.

Vad först beträffar det av herr Pålsson m. fl. framställda avslagsyrkandet vill utskottet framhålla, att den omständigheten, att statsverkets beroende av rusdrycksmedlen begränsats till ett visst belopp, icke torde innebära, att nya skatter eller avgifter icke skulle få påläggas förbrukningen av alkoholhaltiga drycker. I detta avseende vill utskottet erinra därom, att nykterhetskommittén i sitt utlåtande den 15 december 1912 över rusdrycksmedelskommitténs förslag till statens, kommunernas, landstingens och hushållningssällskapens frigörande från ekonomiskt beroende av från rusdryckshanteringen härflytande medel bland annat i fråga om begränsningen av statsverkets beroende (sid. 28) yttrade:

»Staten synes därför hava alla skäl att räkna med väsentligt minskade inkomster av rusdrycksmedlen, även om detta skulle i någon mån kunna kompenseras genom de av rusdrycksmedelskommittén antydda åtgärderna, att vissa grenar av rusdryckshanteringen, som nu handhavas av enskilda och bereda dem ekonomiska fördelar, omhändertoges av staten.»

Härav synes framgå, att nykterhetskommittén tänkt sig att minskningen i statsinkomster genom de för det dåvarande ifrågasatta restriktionerna skulle i någon mån kunna uppvägas genom förstatligandet av vissa grenar av rusdryckshanteringen. Denna tanke har i visst avseende realiserats genom 1915 års riksdags beslut om bifall till de vid Kungl. Maj:ts proposition nr 81 fogade förslag om ändrad lydelse av vissa paragrafer i brännvinsförsäljningsförordningen, varigenom kontrollstyrelsen fick överinseende över brännvinsförsäljningsbolagen och erhöll befogenhet att meddela föreskrifter i avseende å inköp av, försäljningspris för och alkoholstyrka hos brännvin ävensom beträffande bolagens förvaltning. Genom att kontrollstyrelsen t. ex. höjer försäljningspriset å brännvin, komma givetvis ökade inkomster att tillföras statsverket och kommer därmed i sak samma förhållande att inträffa, som om riksdagen beslöte påläggande av en ny eller ökad beskattning å förbrukningen av alkoholhaltiga drycker.

Även om åtgärder av nu angivet slag icke må anses strida mot 1913 års riksdags beslut, beträffande begränsandet av statsverkets beroende av rusdrycksmedel, så är det likväl otvetydigt, dels att de för statsverkets omedelbara behov använda inkomsterna av rusdryckshanteringen icke få överstiga 41,900,000 kronor, dels att den medeltalsberäkning, som jämlikt förordningen om statsverkets fond av rusdrycksmedel skall från och med år 1917 för varje år verkställas, icke

bör rubbas genom tillkomsten av nya skattekällor, och finner utskottet det vara synnerligen angeläget, att icke detta riksdagens beslut genom nya stadganden till någon del sättes ur kraft.

Enär enligt Kungl. Maj:ts förslag spirituosaaccisen icke skulle komma att inbegripas under de i förordningen angående statsverkets fond av rusdrycksmedel omförmälda inkomster, på grund varav statsverkets beroende av från rusdryckshanteringen härflytande inkomster skulle komma att ökas med det belopp, som spirituosaaccisen skulle tillföra statsverket, kan utskottet icke tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i detta avseende. Ej heller kan utskottet tillstyrka det av herr K. G. Karlsson i motionen I: 129 framställda förslag, att inkomsten av spirituosaaccisen skall jämföras med statsverkets inkomster av brännvinstillverkningskatt, maltskatt, punschskatt och brännvinsförsäljningsmedel. Med antagande av detta förslag skulle nämligen medeltalsberäkningen för de närmast följande åren med all sannolikhet komma att väsentligt förryckas. De olägenheter, som äro förbundna med införande av en ny alkoholbeskattning med hänsyn till innebörden av 1913 års riksdags beslut i fråga om begränsningen av statsverkets inkomster av rusdrycksmedlen, torde däremot kunna undvikas om, såsom herr Waldén föreslagit i motionen II: 331, inkomsten av spirituosaaccisen tillföres statsverkets fond av rusdrycksmedel.

Då spirituosaaccisen får anses motiverad uteslutande med hänsyn till det särskilt nu under rådande kris trängande statsbehovet av nya skattekällor, kan det från denna synpunkt anses vara av underordnad betydelse, om formen för det avsedda beloppets ingående till statsverket blir den i propositionen tänkta eller, såsom herr Waldén, i konsekvens med yrkandet i motionen II: 331, föreslagit i sin till statsutskottet remitterade motion II: 332, ett direkt anslag från statsverkets fond av rusdrycksmedel för vissa statsbehov av social natur till belopp motsvarande vad som genom spirituosaaccisen beräknas tillflyta fonden. Den av herr Waldén förordade vägen har likväl det väsentliga företrädet, att den på ett antagligt sätt förenar hänsynen till de år 1913 fastslagna principerna och till det närvarande behovet av medel för bestridande av särskilda av kristiden föranledda sociala ändamål, och har utskottet därför funnit sig böra tillstyrka det i motionen II: 331 gjorda förslaget. Härvid finner sig utskottet likväl, ehuru den föreslagna skatten är avsedd att utgå endast under kortare i propositionen angiven tid, böra uttala att ett bifall till propositionen i nu förordad form icke får föranledda, att till rusdrycksmedelsfonden av denna skatt inflytande medel under andra

förhållanden än sådana, vilka motsvara vad som nu framkallat extra ordinarie behov, brukas för i statsverkspropositionen upptagna ändamål.

Förverkligandet av herr Waldéns förslag förutsätter upptagande i förordningen angående merberörda fond av föreskrift därom, att spirituosaaccisen skall ingå i fonden och har utskottet utarbetat här nedan återgivet förslag till sådan föreskrift, som lämpligen bör få sin plats i 1 §.

Emot innehållet i de av Kungl. Maj:t föreslagna förordningarna har utskottet icke haft annat att erinra än, dels att av rent praktiska skäl brännvinsförsäljningsbolag syntes bära medgivas utsträckt tidsfrist för fullgörandet av vissa i 6 § av förordningen om spirituosaaccis föreskrivna åligganden, dels ock att den i 8 § 2 mom. stadgade påföljd för underlåtenhet att inom föreskriven tid avlämna uppgift om den försålda myckenheten accispliktiga drycker jämväl bör avse underlåtenhet att inom föreskriven tid avlämna bevis att accis blivit vederbörligen insatt å statsverkets giroräkning i riksbanken.

Med åberopande av vad sålunda här ovan anförts får utskottet hemställa:

1) att riksdagen, under förutsättning att riksdagen, i anledning av herr Waldéns motion II: 332, beslutar, att ett belopp motsvarande den beräknade inkomsten av spirituosaaccisen skall av rusdrycksmedelsfonden tagas i anspråk för av kristiden föranledda utgifter för sociala ändamål, måtte antaga Kungl. Maj:ts förevarande förslag till förordning om spirituosaaccis, dock att å 6 och 8 §§ måtte givas följande ändrade lydelse:

6 §.

1. Brännvinsförsäljningsbolag skall senast den femtonde dagen i varje månad å statsverkets giroräkning i riksbanken insätta spirituosaaccis för den myckenhet accispliktiga drycker, som bolaget under nästföregående månad försålt.

Där bolag överlåtit utminuteringsrättighet, skall bolaget senast den adertonde dagen i varje månad å sagda giroräkning insätta spirituosaaccis, som spirituosa-handlare jämlikt 5 § inbetalt.

2. Brännvinsförsäljningsbolag åligger att senast den tjugufemte dagen i varje månad till kontrollstyrelsen

avlämna *dels*, å blankett enligt formulär, som av kontrollstyrelsen fastställles, av bolagets styrelse på heder och samvete bestyrkt uppgift om den myckenhet accispliktiga drycker, som bolaget under nästföregående månad försålt, *dels ock* bevis, att spirituosaaccis för samma drycker blivit vederbörligen insatt å statsverkets giroräkning i riksbanken.

Har bolag överlätit utminuteringsrättighet, skall bolaget, likaledes senast den *tjugufemte* dagen i varje månad, till kontrollstyrelsen avlämna vederbörande spirituosahandlars i 5 § omnämnda uppgift ävensom bevis, att av spirituosahandlare inbetald accis blivit å statsverkets giroräkning insatt.

8 §.

1. Den som, mot bättre vetande, i uppgift, varom i 5 eller 6 § förmäles, upptager mindre myckenhet än som försålt, böte från och med 1,000 till och med 5,000 kronor och vare detaljhandelsrätten förlustig. Den skyldige vare tillika pliktig att erlægga den i 3 § stadgade avgift för den myckenhet, som icke blivit redovisad.

2. Underlåter någon att inom föreskriven tid avlämna sådan uppgift *eller sådant bevis*, som i 5 eller 6 § sägs, böte tio kronor för varje dag, uppgiften *eller beviset* utebliver. Har spirituosaaccis icke inbetalats eller å bankräkning insatts inom tid, som i 5 eller 6 § bestämmes, äger kontrollstyrelsen genom lämpliga viten tillhålla den försumlige att uppfylla sin skyldighet. Där sådan inbetalning eller insättning ej skett före utgången av månaden näst efter den, under vilken de drycker, för vilka accisen utgått, blivit försålda, må accisen genast utmätas; har uppgift ej blivit, på sätt i 5 eller 6 § stadgas, till vederbörande avlämnad, må accis utmätas till ett belopp, motsvarande hela den myckenhet, som blivit försåld under de två sista månader, för vilka uppgifter föreligga.

3. Av böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfalle hälften åklagaren och hälften kronan. Finnes särskild angivare, tage han hälften av åklagarens andel;

Bevillningsutskottets betänkande Nr 33.

är kontrollstyrelsen angivare, tillfalle angivarandelen kronan.

4. Vid bristande tillgång förvandlas böterna enligt allmän strafflag.

2) att riksdagen måtte, vid bifall till vad under 1) hemställts, antaga Kungl. Maj:ts omnämnda förslag till förordning om tillägg till 14 § 2 mom. och 16 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin;

3) att riksdagen, under förutsättning att riksdagen antager det under 1) omförmälda författningsförslag, måtte, i anledning av motionen II: 331 av herr Waldén, såvitt motionen avser förslaget till förordning om spirituosaaccis, för sin del antaga följande förslag till ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel:

1 §.

Av statsverkets — — — — —
41,900,000 kronor.

Skulle för — — — — ytterligare nedgått.

Till fonden skall jämväl läggas statsverkets inkomst av spirituosaaccis.

4) att de i detta betänkande behandlade motionerna

a) I: 129, av herr *K. G. Karlsson*, samt

b) II: 319, av herr *Pålsson* m. fl., såvitt motionen avser förslaget till förordning om spirituosaaccis, må anses besvarade genom vad utskottet under 1)—3) hemställt.

Stockholm den 31 maj 1916.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.

Reservationer:

av herrar *Oskar Eklund*, *K. A. Nilson* och *Bergman*, vilka anført:

Vi dela de i motion II: 319 av herr Pålsson m. fl. framförda synpunkterna och anse, att utskottets förslag icke undanröjer den i nämnda motion framförda principiella invändningen mot bifall till Kungl. Maj:ts förslag om införande av spirituosaaccis. Den omständigheten, att de genom spirituosaaccisen inflytande medlen först tillföras statsverkets fond av rusdrycksmedel för att sedan därifrån i form av anslag tagas i anspråk för statsregleringsändamål, upphäver icke, sakligt sett, att statsverket genom den ifrågavarande beskattningen i strid mot beslutet av år 1913 ökar sitt ekonomiska beroende av rusdryckshandteringen. Att den ifrågasatta skatteförhöjningen skulle bli av rent tillfällig natur synes knappast antagligt. Dels torde det icke vara lämpligt att minska på spirituosan en gång lagd beskattning, dels torde en för statsverket en gång använd inkomstkälla näppeligen kunna övergivas.

Ur nykterhetssynpunkt har den föreslagna spirituosaaccisen ingen betydelse. För att i någon mån verka hämmande på konsumtionen kräves säkerligen betydligt högre skatteökning. Såsom framgår av föredragande departementschefens anförande till det vid propositionen fogade utdrag ur statsrådsprotokollet, är spirituosaaccisen också motiverad ur rent finansiell synpunkt. Under dessa omständigheter hava vi, som anse att ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag även enligt utskottets linje skulle kränka den i 1913 års beslut fastslagna grundsatsen om begränsning av statsverkets beroende av rusdrycksmedlen, icke kunnat biträda utskottets hemställan.

Då vi därjämte anse, att ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag om tillägg till 14 § 2 mom. och 16 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin, vilken ändring i och för sig är befogad och av omständigheterna påkallad, icke bör göras beroende av beslutet beträffande spirituosaaccis, ha vi yrkat, att utskottet skulle hemställa,

- 1) att riksdagen måtte, med bifall till motionen II: 319 av herr Pålsson m. fl., avslå Kungl. Maj:ts förslag till förordning om spirituosaaccis;

2) att riksdagen måtte antaga Kungl. Maj:ts förslag till förordning om tillägg till 14 § 2 mom. och 16 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin; samt

3) att motionerna I: 129 av herr K. G. Karlsson och II: 331 av herr Waldén icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

av herrar friherre *Palmstierna*, *Sandler*, *Källman* och *Nilsson* i Kristianstad, samt

av herr *Rune*.
